**Ovaj je tekst namijenjen isključivo dokumentiranju i nema pravni učinak. Institucije Unije nisu odgovorne za njegov sadržaj. Vjerodostojne inačice relevantnih akata, uključujući njihove preambule, one su koje su objavljene u Službenom listu Europske unije i dostupne u EUR-Lexu. Tim službenim tekstovima može se izravno pristupiti putem poveznica sadržanih u ovom dokumentu.**

►B

# PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1079/2012

## od 16. studenoga 2012.

## o utvrđivanju zahtjeva za razmak između govornih kanala za jedinstveno europsko nebo

**(Tekst značajan za EGP)**

(SL L 320, 17.11.2012., str. 14.)

Koju je izmijenila:

| | | Službeni list | | |
|---|---|---|---|---|
| | | br. | stranica | datum |
| ►M1 | Provedbena uredba Komisije (EU) br. 657/2013 od 10. srpnja 2013. | L 190 | 37 | 11.7.2013. |
| ►M2 | Provedbena uredba Komisije (EU) 2016/2345 od 14. prosinca 2016. | L 348 | 11 | 21.12.2016. |

▼B

# PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 1079/2012

## od 16. studenoga 2012.

## o utvrđivanju zahtjeva za razmak između govornih kanala za jedinstveno europsko nebo

**(Tekst značajan za EGP)**

*Članak 1.*

**Predmet**

Ovom se Uredbom utvrđuju zahtjevi za usklađeno uvođenje govornih komunikacija zrak-zemlja koje se temelje na razmaku između kanala od 8,33 kHz.

*Članak 2.*

**Područje primjene**

1. Ova se Uredba primjenjuje na svu radijsku opremu unutar frekvencijskog pojasa 117,975-137 MHz („frekvencijski pojas VHF”) za uslugu mobilne zrakoplovne radijske komunikacije, uključujući sustave, njihove sastavne dijelove i pripadajuće postupke.

2. Ova se Uredba primjenjuje na sustave za obradu podataka o letu koje upotrebljavaju jedinice kontrole zračnog prometa za usluge u općem zračnom prometu, njihove sastavne dijelove i pripadajuće postupke.

3. Ova se Uredba primjenjuje na sve letove koji se obavljaju kao opći zračni promet, unutar zračnog prostora regije EUR Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva („ICAO”), u kojoj su države članice odgovorne za pružanje usluga u zračnom prometu u skladu s Uredbom (EZ) br. 550/2004 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

4. Zahtjevi za konverziju ne primjenjuju se na dodjele frekvencija:

(a) koje će ostati u razmaku između kanala od 25 Hz na sljedećim frekvencijama:

i. frekvencija za slučaj opasnosti (121,5 MHz);

ii. pomoćna frekvencija za operacije traganja i spašavanja (123,1 MHz);

iii. frekvencije za digitalne veze VHF (VDL) (136,725 MHz, 136,775 MHz, 136,825 MHz, 136,875 MHz, 136,925 MHz i 136,975 MHz);

iv. frekvencije zrakoplovnog komunikacijskog sustava naslovljavanja i izvješćivanja (ACARS) (131,525 MHz, 131,725 MHz i 131,825 MHz);

([1]) SL L 96, 31.3.2004., str. 10.

▼B

(b) pri operacijama s otklonjenim nositeljem signala u razmaku između kanala od 25 kHz.

5. Radijska oprema namijenjena isključivo za rad u jednoj ili više dodjela frekvencije koje će ostati u razmaku između kanala od 25 kHz, ne mora imati mogućnost rada u razmaku između kanala od 8,33 kHz.

*Članak 3.*

**Definicije**

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Uredbe (EZ) br. 549/2004. Također se primjenjuju sljedeće definicije:

(1) „kanal” znači numerička oznaka koja se upotrebljava u vezi s ugađanjem opreme za govornu komunikaciju, koja omogućava jedinstvenu identifikaciju upotrijebljene frekvencije radijske komunikacije i pripadajućeg razmaka između kanala;

(2) „razmak između kanala od 8,33 kHz” znači razmak između kanala pri čemu su nazivne središnje frekvencije kanala međusobno odvojene u razmacima od 8,33 kHz;

(3) „radiouređaj” znači svaka ugrađena, prijenosna ili ručna naprava namijenjena za prijenos i/ili prijem prijenosa u frekvencijskom pojasu VHF;

(4) „središnji registar” znači registar u koji nacionalni upravitelj frekvencija upisuje potrebne operativne, tehničke i administrativne podatke za svaku dodjelu frekvencije u skladu s Uredbom (EU) br. 677/2011;

(5) „konverzija u 8,33 kHz” znači zamjena dodjele frekvencije upisane u središnji registar, koja koristi razmak kanala od 25 kHz, dodjelom frekvencije koja koristi razmak kanala od 8,33 kHz;

(6) „dodjela frekvencije” znači odobrenje koje izdaje država članica za uporabu radijske frekvencije ili radiofrekvencijskog kanala pod određenim uvjetima za rad radijske opreme;

(7) „operator” znači osoba, organizacija ili poduzeće koje je uključeno ili namjerava biti uključeno u operacije zrakoplova;

(8) „letovi koji se obavljaju prema pravilima vizualnog letenja” znači svi letovi koji se obavljaju prema pravilima vizualnog letenja, kako je utvrđeno u Prilogu 2. Čikaškoj konvenciji o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu iz 1944. („Čikaška konvencija”);

(9) „državni zrakoplov” znači svaki zrakoplov koji upotrebljava vojska, carina ili policija;

▼B

(10) „operacija s otklonjenim nositeljem signala” znači slučaj kada se jednim zemaljskim odašiljačem ne može osigurati određena operativna pokrivenost, te su signali iz dvaju ili više zemaljskih odašiljača otklonjeni od nazivne središnje frekvencije kanala kako bi se smanjili problemi smetnji;

(11) „radijska oprema zrakoplova” znači jedan ili više radiouređaja koji su smješteni u zrakoplovu i koje tijekom leta upotrebljava ovlašteni član letačke posade;

(12) „nadogradnja radijske opreme” znači zamjena radijske opreme radijskom opremom različitog modela ili oznake;

(13) „određena operativna pokrivenost” znači obujam zračnog prostora u kojem se pruža određena usluga i u kojem je za tu uslugu osigurana zaštita frekvencije;

(14) „jedinica kontrole zračnog prometa” znači centar oblasne kontrole, jedinica prilazne kontrole ili aerodromski kontrolni toranj;

(15) „radno mjesto” znači namještaj i tehnička oprema na kojima član osoblja za usluge u zračnom prometu („ATS”) obavlja zadatke povezane s njegovim operativnim nadležnostima;

(16) „radiotelefonija” znači oblik radiokomunikacije prvenstveno namijenjen za razmjenu informacija u obliku govora;

(17) „pisani sporazum” znači sporazum između dviju susjednih jedinica ATS-a, kojim se određuje kako se usklađuju njihove odgovarajuće nadležnosti ATS-a;

(18) „integrirani sustav za obradu početnog plana leta („IFPS”) znači sustav u okviru Europske mreže za upravljanje zračnim prometom, preko kojeg se u zračnom prostoru na koji se odnosi ova Uredba pružaju usluge centralizirane obrade i distribucije planova leta, koje se sastoje od primanja, vrednovanja i distribucije planova leta;

(19) „državni zrakoplov namijenjen za prijevoz” znači državni zrakoplov s nepomičnim krilima koji je projektiran za prijevoz osoba i/ili tereta;

(20) „operator zračne luke” znači upravljačko tijelo zračne luke kako je određeno u Uredbi Vijeća (EEZ) br. 95/93 ([1]);

(21) „komunikacija operativne kontrole” znači komunikacija koju obavljaju operatori zrakoplova, koja također utječe na sigurnost zračnog prometa i na redovitost i učinkovitost letova.

([1]) SL L 14, 22.1.1993., str. 1.

▼B

*Članak 4.*

**Zahtjevi u pogledu interoperabilnosti i učinkovitosti radijske opreme**

1. Proizvođači radijske opreme namijenjene za rad u frekvencijskom pojasu VHF ili njihovi ovlašteni predstavnici, s poslovnim nastanom u Uniji, osiguravaju da od 17. studenoga 2013. sva radijska oprema, koja je stavljena na tržište, ima mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, operatori i ostali korisnici ili vlasnici radijske opreme osiguravaju da sva radijska oprema koja se upotrebljava od 17. studenoga 2013. uključuje mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

3. Države članice osiguravaju da su zrakoplovi za koje su pojedinačne svjedodžbe o plovidbenosti ili pojedinačne dozvole za letenje prvi put izdane u Uniji od 17. studenoga 2013. i na koje se primjenjuje zahtjev o radijskoj opremi, opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

4. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, operatori i ostali korisnici ili vlasnici radijske opreme osiguravaju da od 17. studenoga 2013. njihova radijska oprema uključuje mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz uvijek kada se mora nadograditi.

5. Države članice osiguravaju da najkasnije do 31. prosinca 2017. sva radijska oprema ima mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz, osim zemaljske radijske opreme kojom upravljaju pružatelji usluga u zračnoj plovidbi.

6. Pored mogućnosti razdvajanja kanala od 8,33 kHz, oprema iz stavaka 1.-5. mora imati mogućnost ugađanja na razmak između kanala od 25 kHz.

7. Korisnici ili vlasnici zemaljske radijske opreme s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz osiguravaju da učinkovitost te radijske opreme i zemaljske komponente odašiljača/prijemnika udovoljava standardima ICAO-a iz točke 1. Priloga II.

8. Korisnici ili vlasnici radijske opreme zrakoplova s mogućnošću razmaka između kanala od 8,33 kHz osiguravaju da izvedba te radijske opreme ispunjava standarde ICAO-a navedene u točki 2. Priloga II.

*Članak 5.*

**Obveze operatora**

1. Operator ne smije upravljati zrakoplovom iznad FL 195 ako radijska oprema zrakoplova nema mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

▼B

2. Od 1. siječnja 2014. operator ne smije upravljati zrakoplovom koji leti prema pravilima instrumentalnog letenja, u zračnom prostoru klase A, B ili C država članica iz Priloga I., ako radijska oprema zrakoplova nema mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

3. U pogledu zahtjeva za obveznu opremljenost radijskom opremom s razmakom između kanala od 8,33 kHz, određenom u stavku 2., operator ne smije upravljati zrakoplovom koji leti prema pravilima vizualnog letenja u područjima u kojima se upotrebljava razmak između kanala od 8,33 kHz, ako radijska oprema zrakoplova nema mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

4. Ne dovodeći u pitanje članak 2. stavak 5., od 1. siječnja 2018. operator ne smije upravljati zrakoplovom u zračnom prostoru u kojem je obvezna opremljenost radijskom opremom ako radijska oprema zrakoplova nema mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

*Članak 6.*

**Zahtjevi u pogledu konverzija u 8,33 kHz**

1. Države članice osiguravaju da će za sektore s nižom razinom na ili iznad FL 195 obaviti konverziju svih dodijeljenih govornih frekvencija u razmak između kanala od 8,33 kHz.

2. Ako u iznimnim okolnostima nije moguće postupiti u skladu sa stavkom 1., države članice Komisiju obavješćuju o razlozima za to.

▼M1

3. Države članice navedene u Prilogu I. najkasnije do 31. prosinca 2014. moraju provesti toliki broj novih konverzija u razmak između kanala od 8,33 kHz koji iznosi najmanje 25 % ukupnog broja dodjela frekvencija od 25 kHz u središnjem registru koje su dodijeljene centrima područne kontrole („ACC”) u državi članici. Te konverzije ne smiju biti ograničene na dodjele frekvencija ACC i ne smiju uključivati dodjele frekvencija za komunikaciju operativne kontrole.

▼B

4. U ukupnom broju dodjela frekvencija od 25 kHz iz stavka 3., koje pojedinoj državi dodjeljuje ACC, ne uzimaju se u obzir:

(a) dodjele frekvencija pri kojima se koristi operacija s otklonjenim nositeljem signala;

(b) dodjele frekvencija koje ostaju u razmaku između kanala od 25 kHz zbog zahtjeva sigurnosti;

(c) dodjele frekvencija s razmakom između kanala od 25 kHz, koje se koriste za državne zrakoplove.

5. Države članice navedene u Prilogu I., najkasnije do 31. prosinca 2013. dostavljaju Komisiji broj konverzija koje se mogu ostvariti u skladu sa stavkom 3.

▼B

6. Ako ne može ostvariti cilj od 25 % iz stavaka 3. i 4., država članica u svojoj obavijesti Komisiji mora objasniti razloge zbog kojih nije ostvarila cilj od 25 % i predložiti neki drugi datum do kada će obaviti te konverzije.

7. U obavijesti Komisiji također se moraju utvrditi dodjele frekvencija za koje konverzija nije izvediva i navesti razlozi za to.

8. Države članice, navedene u Prilogu I., osiguravaju da od 1. siječnja 2015. sve dodjele frekvencija za komunikaciju operativne kontrole u središnjem registru, budu dodjele frekvencija s razmakom između kanala od 8,33 kHz.

9. Ako se, zbog tehničkih razloga, ne može osigurati usklađenost sa stavkom 8., države članice dostavljaju Komisiji, najkasnije do 31. prosinca 2014., dodjele frekvencija za komunikaciju operativne kontrole za koje se neće obaviti konverzija i objasniti razloge za to.

10. Države članice osiguravaju da se najkasnije do 31. prosinca 2018. za sve dodjele frekvencija obavi konverzija u razmak između kanala od 8,33 kHz, osim:

(a) dodjele frekvencija koje ostaju u razmaku između kanala od 25 kHz zbog zahtjeva sigurnosti;

(b) dodjele frekvencija s razmakom između kanala od 25 kHz, koje se koriste za državne zrakoplove.

*Članak 7.*

**Obveze pružatelja usluga u zračnoj plovidbi**

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da njihovi sustavi za govornu komunikaciju s razmakom između kanala od 8,33 kHz omogućavaju operativno prihvatljivu govornu komunikaciju između kontrolora i pilota unutar određene operativne pokrivenosti.

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi provode postupke obavješćivanja i početne koordinacije u svojim sustavima za obradu podataka o letu u skladu s Uredbom Komisije (EZ) br. 1032/2006 ([1]), kako slijedi:

(a) između jedinica ATC-a prenose informaciju o mogućnosti leta u vezi s primjenom razmaka između kanala od 8,33 kHz;

([1]) SL L 186, 7.7.2006., str. 27.

▼B

b) informacija o mogućnosti leta u vezi s primjenom razmaka između kanala od 8,33 kHz mora biti dostupna na odgovarajućem radnom mjestu;

(c) kontrolor mora imati mogućnost promjene informacije o mogućnosti leta u vezi s primjenom 8,33 kHz.

*Članak 8.*

**Povezani postupci**

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, operatori i ostali korisnici radijske opreme moraju osigurati da se za identifikaciju prijenosnog kanala u VHF radiotelefonskim komunikacijama koristi svih šest znamenaka numeričke oznake, osim ako su peta i šesta znamenka jednake nuli, a u tom se slučaju koriste samo prve četiri znamenke.

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi, operatori i ostali korisnici radijske opreme moraju osigurati sukladnost njihovih postupaka govorne komunikacije zrak-zemlja s odredbama ICAO-a koje su navedene u točki 3. Priloga II.

3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi moraju osigurati da su u pisanom sporazumu između jedinica ATS-a navedeni postupci koji se primjenjuju na zrakoplove opremljene radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz i zrakoplove koji nisu opremljeni takvom opremom.

4. Svi operatori i njihovi zastupnici osiguravaju da se u planu leta za zrakoplove opremljene radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz, u rubrici 10. umetne slovo Y.

5. Operatori i njihovi zastupnici osiguravaju da se pri planiranju leta u zračnom prostoru u kojem se zahtijeva opremljenost radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz, u plan leta uključi odgovarajuća oznaka za zrakoplove koji nemaju navedenu opremu ali kojima je odobreno izuzeće od obvezne opremljenosti tom opremom.

6. U slučaju promjene statusa leta u pogledu mogućnosti razdvajanja kanala od 8,33 kHz, operatori ili njihovi zastupnici šalju IFPS-u poruku o promjeni s odgovarajućom oznakom u određenoj rubrici.

7. Upravitelj mreže osigurava da IFPS obrađuje i distribuira informacije o mogućnosti razdvajanja kanala od 8,33 kHz, koje primi u planovima leta.

*Članak 9.*

**Odredbe za državne zrakoplove**

1. Države članice osiguravaju da se državni zrakoplovi namijenjeni za prijevoz, koji obavljaju letove iznad FL 195, opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

▼B

2. Ako ograničenja pri nabavi sprečavaju sukladnost sa stavkom 1., države članice osiguravaju da se državni zrakoplovi namijenjeni za prijevoz, koji obavljaju letove iznad FL 195, opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz najkasnije do 31. prosinca 2012.

3. Države članice osiguravaju da se državni zrakoplovi koji nisu namijenjeni za prijevoz, a koji obavljaju letove iznad FL 195, opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

4. Države članice mogu dozvoliti neispunjavanje zahtjeva iz stavka 3. zbog:

(a) obvezujućih tehničkih ili proračunskih ograničenja;

(b) ograničenja pri nabavi.

5. Kada ograničenja pri nabavi sprečavaju sukladnost sa stavkom 3., države članice osiguravaju da se državni zrakoplovi koji nisu namijenjeni za prijevoz, a koji obavljaju letove iznad FL 195, opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz najkasnije do 31. prosinca 2015.

6. Države članice osiguravaju da se novi državni zrakoplovi, koji se počinju upotrebljavati od 1. siječnja 2014., opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

7. Države članice osiguravaju da od 1. siječnja 2014. sva radijska oprema ugrađena na državnim zrakoplovima, koja se mora nadograditi, nakon nadogradnje ima mogućnost razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

8. Države članice osiguravaju da se svi državni zrakoplovi opreme radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz najkasnije do 31. prosinca 2018.

9. Ne dovodeći u pitanje nacionalne postupke za dostavljanje informacija o državnim zrakoplovima, države članice najkasnije do 30. lipnja 2018. moraju dostaviti Komisiji popis državnih zrakoplova koji ne mogu biti opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz u skladu sa stavkom 8. zbog:

(a) obvezujućih tehničkih ili proračunskih ograničenja;

(b) ograničenja pri nabavi.

10. Ako ograničenja pri nabavi sprečavaju sukladnost sa stavkom 8., države članice moraju također dostaviti Komisiji najkasnije do 30. lipnja 2018. datum do kojeg će dotični zrakoplovi biti opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz. Taj datum ne smije biti nakon 31. prosinca 2020.

11. Stavak 8. ne primjenjuje se na državne zrakoplove koji će do 31. prosinca 2025. biti povučeni iz operativne uporabe.

▼B

12. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da se državni zrakoplovi koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz mogu prihvatiti, pod uvjetom da se njima može sigurno rukovati u okviru granica mogućnosti sustava za upravljanje zračnim prometom na UHF frekvencijama ili na frekvencijama s razmakom između kanala od 25 kHz.

13. Države članice u nacionalnim zbornicima zrakoplovnih informacija objavljuju postupke za rukovanje državnim zrakoplovima koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz.

14. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi svake godine dostavljaju državi članici koja ih je imenovala, svoje planove za rukovanje državnim zrakoplovima koji nisu opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8,33 kHz, uzimajući u obzir granice mogućnosti povezane s postupcima iz stavka 13.

*Članak 10.*

**Sigurnosni zahtjevi**

Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da prije svake promjene u postojećim sustavima iz članka 2. stavka 1. ili prije uvođenja novih sustava, dotične stranke obave procjenu sigurnosti, uključujući utvrđivanje opasnosti, procjenu rizika i postupke za ublažavanje rizika. Tijekom te procjene sigurnosti moraju se uzeti u obzir najmanje zahtjevi sigurnosti navedeni u Prilogu III.

*Članak 11.*

**Sukladnost ili prikladnost sastavnih dijelova za uporabu**

1. Prije izdavanja EZ izjave o sukladnosti ili prikladnosti za uporabu, u skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 552/2004, proizvođači sastavnih dijelova sustava iz članka 2. stavka 1. ove Uredbe ocjenjuju sukladnost tih sastavnih dijelova ili njihovu prikladnost za uporabu u skladu sa zahtjevima iz dijela A Priloga IV. ovoj Uredbi.

2. Kada se potvrda izdana u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]) odnosi na sastavne dijelove, smatra se EZ izjavom o sukladnosti ili prikladnosti za uporabu ako uključuje dokaz o sukladnosti s primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti.

*Članak 12.*

**Provjera sustava**

1. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi koji mogu dokazati ili su dokazali svom nacionalnom nadzornom tijelu da ispunjavaju uvjete iz Priloga V., obavljaju provjeru sustava iz članka 2. stavka 1. u skladu sa zahtjevima iz dijela C Priloga IV.

([1]) SL L 79, 19.3.2008., str. 1.

▼B

2. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi koji ne mogu dokazati da ispunjavaju uvjete iz Priloga V., sklapaju podugovor s prijavljenim tijelom za provjeru sustava iz članka 2. stavka 1. Provjera se obavlja u skladu sa zahtjevima iz dijela D Priloga IV.

3. Kada se potvrda izdana u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća odnosi na sustave, smatra se EZ izjavom o sukladnosti ako uključuje dokaz o sukladnosti s primjenjivim zahtjevima iz ove Uredbe u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti.

*Članak 13.*

**Dodatni zahtjevi**

1. Države članice osiguravaju da su sve zainteresirane strane propisno upoznate sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i da su odgovarajuće osposobljene za svoje poslove.

2. Upravitelj mreže osigurava da je osoblje koje upravlja IFPS-om u okviru planiranja leta propisno upoznato sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi i da je odgovarajuće osposobljeno za svoje poslove.

3. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi:

(a) razvijaju i održavaju operativne priručnike koji sadrže potrebne upute i informacije kako bi se njihovom cjelokupnom odgovarajućem osoblju omogućila primjena ove Uredbe;

(b) osiguravaju da su priručnici iz točke (a) dostupni i da se ažuriraju, te da se njihovo održavanje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim načelima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom;

(c) osiguravaju da su metode rada i operativni postupci u skladu s ovom Uredbom.

4. Upravitelj mreže osigurava da centralizirana služba za obradu i distribuciju planova leta:

(a) razvija i održava operativne priručnike koji sadrže potrebne upute i informacije kako bi se cjelokupnom odgovarajućem osoblju omogućila primjena ove Uredbe;

(b) osigurava da su priručnici iz točke (a) dostupni i da se ažuriraju, te da se njihovo održavanje i distribucija obavljaju u skladu s odgovarajućim načelima upravljanja kvalitetom i dokumentacijom;

(c) osigurava da su metode rada i operativni postupci u skladu s ovom Uredbom.

5. Operatori osiguravaju da je osoblje koje upravlja radijskom opremom propisno upoznato s ovom Uredbom, da je odgovarajuće obučeno za uporabu te opreme i da se upute, ako je to moguće, nalaze u pilotskoj kabini.

▼B

6. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale sukladnost s ovom Uredbom, uključujući objavljivanje odgovarajućih informacija u nacionalnim zbornicima zrakoplovnih informacija.

*Članak 14.*

**Izuzeća**

1. U okviru prvog stavka članka 4. Uredbe Komisije (EZ) br. 730/2006 ([1]), države članice mogu izdati privremena izuzeća od zahtjeva u pogledu obvezne opremljenosti zrakoplova iz članka 5. stavka 1. ove Uredbe, za letove koji se obavljaju prema pravilima vizualnog letenja.

2. Države članice mogu poduzeti lokalne mjere kojima odobravaju izuzeća od sukladnosti s člankom 4. stavkom 5., člankom 5. stavkom 4. i člankom 6. stavkom 10., za slučajeve s ograničenim utjecajem na mrežu.

3. Države članice koje poduzimaju lokalne mjere iz stavka 2., najkasnije godinu dana prije datuma određenih u članku 4. stavku 5., članku 5. stavku 4. i članku 6. stavku 10., dostavljaju Komisiji detaljne informacije kojima opravdavaju potrebu za izuzećima.

4. U roku od šest mjeseci od primanja detaljnih informacija od država članica, u skladu sa stavkom 3., i nakon savjetovanja s upraviteljem mreže, Komisija može preispitati svako izuzeće, odobreno u skladu sa stavkom 2. ako utjecaj na mrežu nije ograničen.

*Članak 15.*

**Stavljanje izvan snage**

Uredba (EZ) br. 1265/2007 stavlja se izvan snage.

*Članak 16.*

**Stupanje na snagu**

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije.*

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

([1]) SL L 128, 16.5.2006., str. 3.

▼B

*PRILOG I.*

**Države članice iz članaka 5. i 6.**

Države članice iz članka 5. stavka 2. i članka 6. stavaka 3., 5. i 8. su sljedeće:

— Njemačka,

— Irska,

— Francuska,

— Italija,

— Luksemburg,

— Mađarska,

— Nizozemska,

— Austrija,

— Ujedinjena Kraljevina.

▼B

*PRILOG II.*

▼M2

**Odredbe ICAO-a iz članaka 4. i 8.**

1. Poglavlje 2. „Mobilna zrakoplovna usluga”, odjeljak 2.1. „Karakteristike VHF sustava za komunikaciju zrak-zemlja” i odjeljak 2.2. „Karakteristike sustava zemaljskih uređaja” Priloga 10. Čikaškoj konvenciji, sveska III. dijela 2. (drugo izdanje – srpanj 2007., koje uključuje izmjenu br. 90).

2. Poglavlje 2. „Mobilna zrakoplovna usluga”, odjeljak 2.1. „Karakteristike VHF sustava za komunikaciju zrak-zemlja”, odjeljak 2.3.1. „Funkcija odašiljanja” i odjeljak 2.3.2. „Funkcija prijema”, osim pododjeljka 2.3.2.8. „VDL – Otpornost na smetnje” Priloga 10. Čikaškoj konvenciji, sveska III. dijela 2. (drugo izdanje – srpanj 2007., koje uključuje izmjenu br. 90).

3. Odjeljak 12.3.1.5. „Razmak između kanala od 8,33 kHz” iz dokumenta 4444 ICAO PANS-ATM (15. izdanje – 2007., koje uključuje Izmjenu br. 6).

▼B

*PRILOG III.*

**Zahtjevi iz članka 10., koje treba uzeti u obzir pri procjeni sigurnosti**

1. Zahtjevi u pogledu interoperabilnosti i učinkovitosti, navedeni u članku 4. stavcima 6., 7. i 8., i članku 7. stavcima 1. i 2., uzimaju se u obzir pri procjeni sigurnosti.

2. Zahtjevi u pogledu pripadajućih postupaka navedeni u članku 8. uzimaju se u obzir pri procjeni sigurnosti.

3. Odredbe za državne zrakoplove, navedene u članku 9. stavcima 13. i 14., uzimaju se u obzir pri procjeni sigurnosti.

4. Dodatni zahtjevi za sukladnost, navedeni u članku 13. stavcima 1., 2., 5. i 6.,. uzimaju se u obzir pri procjeni sigurnosti.

5. Države članice osiguravaju da se pri konverziji dodjele frekvencije u razmak između kanala od 8,33 kHz, prije upisa u središnji registar, nova frekvencija ispita u pokusnom razdoblju odgovarajućeg trajanja, tijekom kojega se provjerava siguran rad.

6. Države članice osiguravaju da se konverzije u razmak između kanala od 8,33 kHz obavljaju uzimajući u obzir smjernice ICAO-a o kriterijima planiranja frekvencija, koje su opisane u dijelu II. – „Kriteriji planiranja dodjele frekvencija za VHF komunikacije zrak-zemlja” Priručnika za upravljanje frekvencijama u Europi – ICAO EUR dokument 011.

7. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi osiguravaju da postupci za rukovanje zrakoplovom koji nema opremu s mogućnošću razdvajanja kanala od 8.33 kHz, a koji leti u zračnom prostoru u kojem se zahtijeva opremljenost radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8.33 kHz, objavljuju i primjenjuju prema potrebi.

8. Pružatelji usluga u zračnoj plovidbi i/ili operatori zračne luke osiguravaju da se postupci za rukovanje vozilima koja nemaju opremu s mogućnošću razdvajanja kanala od 8.33 kHz, na područjima zračne luke u kojima se upotrebljava razmak između kanala od 8.33 kHz, objavljuju i primjenjuju prema potrebi.

9. Države članice koje obavljaju konverziju dodjele frekvencija u razmak između kanala od 8,33 kHz u bilo kojem dijelu svog zračnog prostora, moraju:

   (a) osigurati da su operatori zrakoplova koji lete u tom zračnom prostoru obaviješteni o tome da ti zrakoplovi moraju biti opremljeni radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8.33 kHz;

   (b) osigurati odgovarajuće osposobljavanje za članove letačke posade koji upotrebljavaju radijsku opremu s razmakom između kanala od 25 kHz u zračnom prostoru u kojem se zahtijeva opremljenost radijskom opremom s mogućnošću razdvajanja kanala od 8.33 kHz, kao što je utvrđeno člankom 2. stavkom 5.;

   (c) prije konverzije obaviti lokalnu procjenu sigurnosti, pri čemu će se uzeti u obzir cjelokupan predviđeni promet u tom zračnom prostoru i mogući problemi koji bi mogli nastati zbog sustava za govornu komunikaciju koji se koristi u cijelom okolnom zračnom prostoru.

▼B

*PRILOG IV.*

DIO A

**Zahtjevi za ocjenu sukladnosti ili prikladnosti za uporabu sastavnih dijelova iz članka 11.**

1. Aktivnostima provjere dokazuje se sukladnost sastavnih dijelova sa zahtjevima za učinkovitost iz ove Uredbe, ili njihova prikladnost za uporabu u skladu s tim zahtjevima, dok su ti sastavni dijelovi u radu u uvjetima ispitivanja.

2. Ako proizvođač primjenjuje modul opisan u dijelu B, to se smatra odgovarajućim postupkom ocjene sukladnosti kojim se osigurava i izjavljuje sukladnost sastavnih dijelova. Dopuštena je i uporaba jednakovrijednih ili strožih postupaka.

DIO B

**Modul unutarnjeg nadzora proizvodnje**

1. Ovim se modulom opisuje postupak kojim proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik s poslovnim nastanom u Uniji, koji ispunjava obveze iz točke 2., osigurava i izjavljuje da predmetni sastavni dijelovi ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe. Proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik s poslovnim nastanom u Uniji, mora sastaviti pisanu izjavu o sukladnosti ili prikladnosti za uporabu u skladu s točkom 3. Priloga III. Uredbi (EZ) br. 552/2004.

2. Proizvođač mora izraditi tehničku dokumentaciju opisanu u točki 4. Proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik s poslovnim nastanom u Uniji mora, tijekom razdoblja od najmanje 10 godina od datuma proizvodnje posljednjih sastavnih dijelova, osigurati dostupnost te dokumentacije nadležnim nacionalnim nadzornim tijelima radi pregleda i pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u čijim se sustavima koriste ti sastavni dijelovi. Proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik s poslovnim nastanom u Uniji, obavješćuje države članice o mjestu i načinu stavljanja gore navedene tehničke dokumentacije na raspolaganje.

3. Ako proizvođač nema poslovni nastan u Uniji, on određuje jednu ili više osoba koje sastavne dijelove stavljaju na tržište Unije. Te osobe obavješćuju države članice o mjestu i načinu stavljanja tehničke dokumentacije na raspolaganje.

4. Tehnička dokumentacija mora dokazati sukladnost sastavnih dijelova sa zahtjevima ove Uredbe. Ona mora, koliko je to potrebno za takvu ocjenu, obuhvaćati projektiranje, proizvodnju i rad sastavnih dijelova.

5. Proizvođač ili njegov ovlašteni predstavnik mora čuvati primjerak izjave o sukladnosti ili prikladnosti za uporabu zajedno s tehničkom dokumentacijom.

DIO C

**Zahtjevi za provjeru sustava iz članka 12. stavka 1.**

1. Provjerom sustava iz članka 2. stavka 1. dokazuje se sukladnost tih sustava sa zahtjevima u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe, u uvjetima ocjenjivanja koji odražavaju operativne uvjete tih sustava. Posebno:

— provjerom komunikacijskih sustava dokazuje se da se razmak između kanala od 8,33 kHz koristi za govorne komunikacije u skladu s člankom 4. i da je učinkovitost govornih komunikacijskih sustava s razmakom od 8,33 kHz u skladu s člankom 4. stavkom 7.,

▼B

— provjerom sustava za obradu podataka o letu, dokazuje se da se funkcije opisane u članku 7. stavku 2. pravilno provode.

2. Provjera sustava iz članka 2. stavka 1. obavlja se u skladu s odgovarajućim i priznatim postupcima ispitivanja.

3. Alati za ispitivanje koji se koriste pri provjeri sustava iz članka 2. stavka 1. moraju imati odgovarajuće funkcije.

4. U okviru provjere sustava iz članka 2. stavka 1., dobivaju se dijelovi tehničkog spisa koji je propisan točkom 3. Priloga IV. Uredbi (EZ) br. 552/2004, uključujući sljedeće dijelove:

— opis provedbe,

— izvješće o pregledima i ispitivanjima koji su obavljeni prije stavljanja sustava u uporabu.

5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi upravlja aktivnostima provjere, te posebno:

— određuje odgovarajuće operativne i tehničke uvjete za ocjenjivanje koji odražavaju stvarne operativne uvjete,

— provjerava opisuje li se u planu ispitivanja uključenost sustava iz članka 2. stavka 1. u operativne i tehničke uvjete za ocjenjivanje,

— provjerava obuhvaća li plan ispitivanja u cijelosti primjenjive zahtjeve u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe,

— osigurava dosljednost i kvalitetu tehničke dokumentacije i plana ispitivanja,

— planira organizaciju ispitivanja, osoblje, instalaciju i konfiguraciju platforme za ispitivanje,

— obavlja preglede i ispitivanja kako je određeno u planu ispitivanja,

— piše izvješće o rezultatima pregleda i ispitivanja.

6. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi osigurava da sustavi iz članka 2. stavka 1., koji rade u operativnim uvjetima ocjenjivanja, ispunjavaju zahtjeve u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe.

7. Nakon uspješno obavljene provjere sukladnosti, pružatelji usluga u zračnoj plovidbi sastavljaju EZ izjavu o provjeri sustava i dostavljaju je nacionalnom nadzornom tijelu zajedno s tehničkim spisom, kako je propisano člankom 6. Uredbe (EZ) br. 552/2004.

DIO D

**Zahtjevi za provjeru sustava iz članka 12. stavka 2.**

1. Provjerom sustava iz članka 2. stavka 1. dokazuje se sukladnost tih sustava sa zahtjevima u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe, u uvjetima ocjenjivanja koji odražavaju operativne uvjete tih sustava. Posebno:

— provjerom komunikacijskih sustava dokazuje se da se razmak između kanala od 8,33 kHz koristi za govorne komunikacije u skladu s člankom 4. i da je učinkovitost govornih komunikacijskih sustava s razmakom od 8,33 kHz u skladu s člankom 4. stavkom 7.,

▼B

— provjerom sustava za obradu podataka o letu, dokazuje se da se funkcije opisane u članku 7. stavku 2. pravilno provode.

2. Provjera sustava iz članka 2. stavka 1. obavlja se u skladu s odgovarajućim i priznatim postupcima ispitivanja.

3. Alati za ispitivanje koji se koriste pri provjeri sustava iz članka 2. stavka 1. moraju imati odgovarajuće funkcije.

4. U okviru provjere sustava iz članka 2. stavka 1., dobivaju se dijelovi tehničkog spisa koji je propisan točkom 3. Priloga IV. Uredbi (EZ) br. 552/2004, uključujući sljedeće dijelove:

— opis provedbe,

— izvješće o pregledima i ispitivanjima koji su obavljeni prije stavljanja sustava u uporabu.

5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi određuje odgovarajuće operativne i tehničke uvjete za ocjenjivanje koji odražavaju operativne uvjete i organizira da aktivnosti provjere obavi prijavljeno tijelo.

6. Prijavljeno tijelo upravlja aktivnostima provjere, te posebno:

— provjerava opisuje li se u planu ispitivanja uključenost sustava iz članka 2. stavka 1. u operativne i tehničke uvjete za ocjenjivanje,

— provjerava obuhvaća li plan ispitivanja u cijelosti primjenjive zahtjeve u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe,

— osigurava dosljednost i kvalitetu tehničke dokumentacije i plana ispitivanja,

— planira organizaciju ispitivanja, osoblje, instalaciju i konfiguraciju platforme za ispitivanje,

— obavlja preglede i ispitivanja kako je određeno u planu ispitivanja,

— piše izvješće o rezultatima pregleda i ispitivanja.

7. Prijavljeno tijelo osigurava da sustavi iz članka 2. stavka 1., koji rade u operativnim uvjetima ocjenjivanja, ispunjavaju zahtjeve u pogledu interoperabilnosti, učinkovitosti i sigurnosti iz ove Uredbe.

8. Nakon uspješno obavljenih poslova provjere, prijavljeno tijelo sastavlja potvrdu o sukladnosti u vezi s obavljenim poslovima.

9. Potom pružatelj usluga u zračnoj plovidbi sastavlja EZ izjavu o provjeri sustava i dostavlja je nacionalnom nadzornom tijelu zajedno s tehničkim spisom, kako je propisano člankom 6. Uredbe (EZ) br. 552/2004.

▼B

*PRILOG V.*

**Uvjeti iz članka 12.**

1. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora unutar organizacije uspostaviti metode izvješćivanja kojima se osigurava i dokazuje nepristranost i neovisnost prosudbe povezane s aktivnostima provjere.

2. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere obavlja provjere s najvećim mogućim profesionalnim integritetom i najvećom mogućom tehničkom stručnošću, bez bilo kakvih pritisaka i pobuda, posebno financijske prirode, koji bi mogli utjecati na prosudbu ili rezultate provjera, posebno od strane osoba ili skupina osoba na koje rezultati provjera imaju utjecaj.

3. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere ima pristup opremi koja im omogućava pravilno obavljanje potrebnih provjera.

4. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da osoblje uključeno u postupke provjere ima dobru tehničku i stručnu izobrazbu, zadovoljavajuće poznavanje zahtjeva provjera koje moraju obaviti, odgovarajuće iskustvo na takvim poslovima, te sposobnost potrebnu za izradu deklaracija, evidencija i izvješća kojima se dokazuje da su provjere obavljene.

5. Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi mora osigurati da je osoblje uključeno u postupke provjere sposobno za nepristrano obavljanje provjera. Naknada za rad ne smije ovisiti o broju obavljenih provjera ili o rezultatima tih provjera.